

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET RIBIĆ protiv HRVATSKE

(Zahtjev br. 27148/12)

PRESUDA

STRASBOURG

2. travnja 2015.

Ova presuda postaje konačna pod okolnostima navedenima u članku 44. stavku 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Ribić protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

Elisabeth Steiner, *predsjednica*,

Mirjana Lazarova Trajkovska,

Julia Laffranque,

Paulo Pinto de Albuquerque,

Linos-Alexandre Sicilianos,

Erik Møse,

Ksenija Turković, *suci*,

i André Wampach, *zamjenik tajnika Odjela*,

Nakon vijećanja zatvorenog za javnost dana 10. ožujka 2015.,

Donosi sljedeću presudu koja je usvojena navedenog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 27148/12) protiv Republike Hrvatske koji je hrvatski državljanin g. Zdenko Ribić („podnositelj zahtjeva“) podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija“) dana 6. travnja 2012.

2. Podnositelja zahtjeva zastupala je gđa I. Bojić, odvjetnica iz Zagreba. Hrvatsku Vladu („Vlada“) zastupala je njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik.

3. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da su domaće vlasti prekršile svoju pozitivnu obvezu poštivanja njegova obiteljskog života time što nisu osigurale njegovo pravo da bude u kontaktu sa svojim sinom.

4. Dana 13. studenoga 2012. Vlada je obaviještena o zahtjevu.

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

5. Podnositelj zahtjeva rođen je 1954. godine i živi u Zagrebu.

6. Dana 25. travnja 1992. godine podnositelj je oženio gđu Z.J.

7. Dana 9. listopada 1993. godine Z.J. je rodila njihova sina I.R.

8. U prosincu 1993. godine, Z.J. se zajedno s njihovim sinom iselila iz stana u kojem je živjela s podnositeljem, u stan svojih roditelja. Nakon toga je počela izbjegavati kontakte s podnositeljem. Prije pokretanja postupka za razvod i skrbništvo u veljači 1996. godine (vidi stavke 9.-30. dolje) podnositelj je svog sina vidio samo dvaput, u siječnju 1994. godine i za vrijeme uskrsnih blagdana 1995. godine. Podnositelj zahtjeva i Z.J.

službeno su razvedeni sudskom presudom 12. veljače 2002. godine (vidi stavke 21.-22. dolje).

A. Parnični postupak za razvod, povjeravanje zajedničkog djeteta i i uzdržavanje 1. Glavni postupak

9. Dana 19. veljače 1996. Z.J. je pokrenula parnični postupak protiv podnositelja pred Općinskim sudom u Zagrebu tražeći razvod, povjeravanje i uzdržavanje za njihova sina.

10. Dana 22. travnja 1997. sud je od Centra za socijalnu skrb Zagreb (dalje u tekstu: „lokalni centar za socijalnu skrb“) zatražio izradu izvješća o obiteljskoj situaciji u obitelji Ribić i dostavu svoje preporuke o tome kojem bi roditelju trebalo dodijeliti skrbništvo nad njihovim sinom.

11. Vlada je ustvrdila da je podnositelj ignorirao pozive lokalnog centra za socijalnu skrb da prisustvuje razgovorima nužnima za pripremu izvješća time što nije u pošti preuzeo pisma centra. Podnositelj je opovrgnuo te navode, istaknuo da ih Vlada nije potkrijepila relevantnim dokumentima te ju je pozvao da to učini. Nadalje je ustvrdio da, iako je istina da je u razdoblju od 1993. do 2003. godine radnim danom radio u Ljubljani (Slovenija), svakoga je vikenda boravio u Zagrebu. Ako je bilo ikakvih problema s uručivanjem pisama lokalnog centra za socijalnu skrb podnositelju, centar je trebao kontaktirati odvjetnicu koja ga je zastupala u predmetnom parničnom postupku.

12. Dana 7. srpnja 1997. odvjetnici podnositelja zahtjeva i Z.J. složili su se da se postupak privremeno obustavi (mirovanje postupka) u razdoblju od tri mjeseca s ciljem postizanja sporazumnog rješenja, do kojeg ipak nije došlo.

13. Stoga je u daljnjem tijeku postupka, dana 23. siječnja 1998., sud odlučio pribaviti informacije o dohotku stranaka, te je sljedeće ročište zakazao za 20. travnja 1998. u svrhu saslušanja stranaka.

14. Međutim, ročište zakazano za 20. travnja 1998. odgođeno je jer podnositelj nije pristupio sudu.

15. Na ročištu održanom 22. svibnja 1998. sud je ponovno odlučio ispitati stranke te je pozvao Z.J. da dostavi informacije o svojem dohotku, što je podnositelj već učinio.

16. Na tom ročištu i u svom pisanom podnesku od 9. ožujka 1999., podnositelj je od suda zatražio da odredi privremenu mjeru kojom bi privremeno regulirao njegove kontakte sa sinom. Prema informacijama koje su podnijele stranke, sud nije odlučio o prijedlogu podnositelja zahtjeva, navodno jer je odlučivanje o privremenim kontaktima bilo u isključivoj nadležnosti centara za socijalnu skrb kao upravnih tijela na temelju zakonodavstva koje je u predmetno vrijeme bilo na snazi (vidi stavak 81. dolje).

17. Na ročištu održanom 9. listopada 1998. sud je ispitao stranke te je odlučio pribaviti mišljenje psihijatrijskog vještaka u svrhu odlučivanja o povjervanju djeteta na čuvanje i odgoj i viđanje djeteta. Međutim, s obzirom da su podnositelj i Z.J. platili predujam za troškove mišljenja vještaka tek sedam mjeseci kasnije, spis predmeta nije poslan odabranoj stručnoj ustanovi do 11. lipnja 1999. godine.

18. Tijekom pripreme mišljenja vještaka dana 26. veljače 2000., podnositelj zahtjeva se susreo sa svojim sinom, prvi put nakon Uskrsa 1995. godine (vidi stavak 8. gore). Istoga su dana podnositelj i Z.J. potpisali ugovor o rasporedu susreta i druženja koji su predložili sudu. Konkretno, dogovoreno je da se sudu predloži da se kontakti između podnositelja i njegova sina odvijaju u prisutnosti oba roditelja dva sata u prostorima koje će odrediti lokalni centar za socijalnu skrb, te u prisutnosti stručnjaka za skrb o djeci kojeg će odrediti centar. Dogovoreno je da će se tijekom prva tri mjeseca kontakti odvijati dva puta mjesečno, a nakon toga svaki tjedan. Dogovoreno je da će nakon godinu dana lokalni centar za socijalnu skrb procijeniti situaciju i predložiti daljnji način ostvarenja kontakata.

19. Do 3. travnja 2000. odabrana stručna ustanova završila je izradu mišljenja koje je sud zaprimio 11 dana kasnije. Preporuka vještaka bila je u skladu sa sporazumom stranaka od 26. veljače 2000. godine koji su podržali. Vještaci su posebice naglasili nužnost da se kontakti između podnositelja i njegova sina odvijaju u prisutnosti Z.J. i stručnjaka za skrb o djeci kojega će odrediti lokalni centar za socijalnu skrb.

20. S obzirom da su obje stranke prigovorile mišljenju vještaka, sud je održao još tri rasprave, 25. svibnja, 14. rujna i 28. rujna 2001. godine na kojima je sud ispitao psihijatra koji je izradio mišljenje. Sud je također pribavio nove informacije o dohocima stranaka u svrhu odlučivanja o uzdržavanju njihova sina.

21. Dana 26. listopada 2001. Općinski sud je donio presudu u kojoj je: (a) razveo brak između podnositelja i Z.J., (b) Z.J. povjerio njihovog sina na čuvanje i odgoj Z.J., (c) odredio podnositelju pravo na susrete i druženja (kontakte) te (d) naložio podnositelju da redovito plaća određeni novčani iznos za uzdržavanje sina. Relevantni dio te presude glasi kako slijedi:

„Kontakt između I.R.-a i njegova oca Zdenka Ribića odvijat će se dvaput mjesečno subotama u trajanju od dva sata u razdoblju od dva mjeseca, a nakon toga jednom tjedno subotama u domu djeteta u prisutnosti njegove majke i psihologa ili socijalnog radnika. Nakon godinu dana lokalni centar za socijalnu skrb može predložiti izmjene učestalosti [kontakata].

(...)

S obzirom da su obje stranke u više navrata uzrokovale odgode rasprava nedolascima i neplaćanjem predujma mišljenja vještaka i time produžile postupak za nekoliko godina (...) svaka bi stranka trebala snositi vlastite [parnične] troškove.“

22. Nakon žalbe obje stranke, dana 12. veljače 2002. Županijski sud u Zagrebu ukinuo je prvostupanjsku presudu u dijelu koji se odnosi na pravo

na susrete i druženja i uzdržavanje, te je predmet vratio na ponovno odlučivanje. Potvrdio je osporavanu presudu u dijelu koji se odnosi na razvod i skrbništvo čime je taj dio postao pravomoćan.

23. U ponovljenom postupku Općinski sud u Zagrebu održao je rasprave 5. srpnja 2002., te 27. siječnja, 19. ožujka i 12. srpnja 2003. godine.

24. Osim toga, dana 26. kolovoza 2002. sud je od lokalnog centra za socijalnu skrb zatražio dizradu nalaza i mišljenja, te preporuku o načinu ostvarivanja kontaktata podnositelja sa sinom. Tijekom pripreme za izradu nalaza i mišljenja, tim stručnjaka centra koji se sastojao od socijalnog radnika i psihologa proveo je nekoliko zajedničkih i odvojenih razgovora sa strankama. Vještaci centra također su kontaktirali školu podnositeljeva sina te pribavili mišljenje o njegovom uspjehu u školi.

25. Dana 7. veljače 2003. lokalni centar za socijalnu skrb dostavio je svoj nalaz i mišljenje te preporuku sudu. Tim stručnjaka centra preporučio je da se kontakti između podnositelja i njegova sina odvijaju svake druge subote u trajanju od dva sata u razdoblju od tri mjeseca, a nakon toga svake subote u prisutnosti majke i stručnjaka centra za socijalnu skrb. Međutim, stručnjaci centra predložili su da se kontakti ne odvijaju u djetetovu domu jer to nije neutralno područje te bi moglo prouzročiti sukobe između podnositelja s jedne strane i Z.J. i njezinih roditelja s druge. U njihovom je izvješću navedeno kako je sin podnositelja jako emocionalno vezan za svoju majku, da ne poznaje svog oca, ali bi ga želio upoznati. U mišljenju stručnjaka također je predloženo da centar odredi mjeru zaštite djeteta u obliku nadzora nad izvršavanjem roditeljske skrbi s naglaskom na kontakte između podnositelja i njegova sina, u svrhu olakšavanja tih kontakata i pomaganja roditeljima da poboljšaju međusobnu komunikaciju (vidi stavak 59. dolje).

26. Na raspravi održanoj 19. ožujka 2003. sud je saslušao stranke.

27. Dana 4. srpnja 2003. sud je donio djelomičnu presudu u kojoj je odlučio o uzdržavanju podnositeljeva sina. U isto vrijeme odlučio je prekinuti postupak u dijelu koji se odnosi na pravo susreta i viđanja podnositelja sa djetetom, do ishoda paralelnog parničnog postupka kojeg je njegova bivša supruga pokrenula protiv njega s ciljem lišavanja podnositelja roditeljskog prava (vidi stavke 77.-78. dolje). Podnositelj zahtjeva podnio je žalbu.

28. Dana 3. veljače 2004. Županijski sud u Zagrebu odbio je žalbu podnositelja na djelomičnu presudu o uzdržavanju, te je potvrdio presudoprvoštenjskog suda. Istovremeno je ukinuo prvoštenjsku presudu u dijelu koji se odnosio na prekid postupka, te predmet vratio na ponovno suđenje. Smatrao je da podnositelj ima pravo održavati kontakt sa svojim sinom sve dok nije lišen roditeljskog prava..

29. U ponovljenom je postupku dana 23. srpnja 2004. Općinski sud u Zagrebu donio presudu kojom je ponovno odredio pravo podnositelja na susrete i druženja sa sinom, te je također odredio detaljni raspored

kontakata. Konkretno, sud je odlučio da će se tijekom prva tri mjeseca kontakti između podnositelja i njegova sina odvijati svake druge subote u trajanju od dva sata u prostorima lokalnog centra za socijalnu skrb te u prisutnosti majke i psihologa ili socijalnog radnika kojega je odredio centar. U iduća tri mjeseca kontakti se trebaju odvijati na isti način, no svake subote, a nakon još tri mjeseca, na isti način, ali bez prisutnosti majke. Nakon devet mjeseci, podnositelj je svoja prava pristupa trebao ostvarivati u trajanju od četiri sata svakog utorka i četvrtka u tjednima kad sin podnositelja ide u školu ujutro, svakog drugog vikenda, trideset dana za vrijeme ljetnih praznika i sedam dana za vrijeme zimskih praznika, kao i svakog drugog državnog ili crkvenog blagdana.

30. Dana 12. travnja 2005. Županijski sud u Zagrebu odbio je žalbu Z.J. te potvrdio prvostupanjsku presudu. Prvostupanjska presuda od 23. srpnja 2004. postala je pravomoćna kad je drugostupanjska presuda od 12. travnja 2005. uručena objema strankama, 29. lipnja 2005. godine.

2. Ovršni postupak

(a) Prvi ovršni postupak

31. S obzirom da je Z.J. odbila postupiti po navedenoj presudi od 23. srpnja 2004. te je ometala ostvarivanje podnositeljevih prava na kontakt s djetetom, dana 12. svibnja 2005. podnositelj je Općinskom sudu u Zagrebu podnio zahtjev za ovrhu te presude.

32. Dana 25. kolovoza 2005. sud je donio rješenje o ovrši kojim je Z.J. naložio da podnositelju dopusti ostvarivanje prava susreta i druženja [sa sinom] ili će u suprotnom biti kažnjena novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 kuna (HRK).

33. Dana 8. studenoga 2005. Županijski sud u Zagrebu odbio je žalbu Z.J. te potvrdio rješenje.

34. Dana 2. prosinca 2005. lokalni centar za socijalnu skrb obavijestio je sud da Z.J. ne poštuje presudu od 23. srpnja 2004. jer nije dovela podnositeljeva sina na zakazane susrete i druženja u prostorima centra gdje su se kontakti između njega i podnositelja trebali odvijati. Centar je stoga od suda zatražio da ovrši presudu pomoću sudskog ovršitelja.

35. Dana 22. prosinca 2005. Općinski sud u Zagrebu donio je odluku kojom je Z.J. kaznio novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 HRK za nepostupanje e po presudi od 23. srpnja 2004. te joj je ponovno naložio da to učini u roku od petnaest dana jer će u suprotnom biti kažnjena dodatnom novčanom kaznom u iznosu od 6.000,00 HRK. Z.J. je podnijela žalbu, no 21. studenoga 2006. Županijski je sud odbio njenu žalbu.

36. Z.J. je u međuvremenu, dana 29. prosinca 2005., zatražila odgodu ovrhe, no Općinski je sud odbio njezin zahtjev.

37. S obzirom da je Z.J. platila novčanu kaznu, ali svejedno nije poštovala presudu, dana 30. studenoga 2006. Općinski sud u Zagrebu je

prihvatio zahtjev podnositelja od 27. rujna 2006. te je izdao novo rješenje o ovrsi kojim je sudskom ovršitelju naložio da, uz pomoć pedagoga ili socijalnog radnika zaposlenog u lokalnom centru za socijalnu skrb te policijskog službenika, uzme podnositeljeva sina od Z.J. ili bilo koje druge osobe, svaki put kad podnositelj na temelju rasporeda kontakata ima pravo na ostvarivanje susreta i druženja, te da joj ga nakon toga vrata. Iako je sud naložio da troškove te intervencije sudskog ovršitelja snosi Z.J., pozvao je podnositelja da plati predujam za te troškove u roku od osam dana od dostave rješenja.

38. Općinski sud je obustavio ovršni postupak odlukom od 14. veljače 2007. jer podnositelj nije platio predujam za troškove. Podnositelj je prvo 7. ožujka 2007. godine podnio žalbu protiv te odluke, no 29. ožujka 2007. istu je žalbu povukao i u konačnici je 23. studenoga 2007. povukao svoj zahtjev za ovrhom od 12. svibnja 2005. (vidi stavak 31. gore).

39. U skladu s time, Općinski sud u Zagrebu je obustavio ovršni postupak dana 4. prosinca 2007. godine.

(b) Drugi ovršni postupak

40. U međuvremenu, dana 23. travnja 2007. podnositelj je ponovno podnio zahtjev za ovrhom navedene presude od 23. srpnja 2004. Općinskom sudu u Zagrebu (vidi stavak 29. gore).

41. Dana 6. prosinca 2007. sud je izdao rješenje o ovrsi istovjetno rješenju od 30. studenoga 2006. (vidi stavak 37. gore).

42. Z.J. je 24. prosinca 2007. podnijela žalbu protiv tog rješenja te je 2. siječnja 2008. godine tražila da se ovrha odgodi.

43. Dana 6. veljače 2008. Općinski sud u Zagrebu je odbio zahtjev Z.J. za odgodom ovrhe. Dana 25. veljače 2008. Z.J. je podnijela žalbu protiv te odluke.

44. Dana 28. veljače 2011. Općinski je sud Županijskom sudu u Zagrebu prosljedio žalbe Z.J. od 24. prosinca 2007. i 25. veljače 2008. kako bi taj sud donio odluku.

45. Dopisom od 19. travnja 2011. Županijski sud je spis vratio Općinskom sudu, te zatražio da ispravi određene pogreške iz prvostupanjskog postupka.

46. U međuvremenu, dana 10. lipnja 2009. podnositelj je Vrhovnom sudu Republike Hrvatske podnio zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku u kojem je prigovorio zbog duljine trajanja ovog drugog ovršnog postupka.

47. Dana 26. rujna 2011. Vrhovni sud je utvrdio kako je došlo do povrede prava podnositelja na suđenje u razumnom roku te: (a) podnositelju dodijelio 5.000,00 HRK na ime naknade, (b) Općinskom sudu u Zagrebu naložio da ispravi pogreške navedene u dopisu Županijskog suda u Zagrebu od 19. travnja 2011. u roku od mjesec dana (vidi stavak 45. gore) i (c) Županijskom sudu u Zagrebu naložio da odluči o žalbama Z.J. od 24.

prosinca 2007. i 25. veljače 2008. godine u roku od tri mjeseca nakon što ponovno zaprimi spis od Općinskog suda.

48. Odlukama od 6. ožujka 2012. Županijski je sud odbio žalbe Z.J. od 24. prosinca 2007. i 25. veljače 2008. godine.

49. Podnositeljev sin je u međuvremenu, dana 9. listopada 2011. godine, navršio osamnaest godina te postao odrasla osoba. Gore navedeni ovršni postupak je sukladno tome postao bespredmetan.. Općinski sud je stoga odlukom od 13. siječnja 2013. obustavio ovršni postupak.

B. Upravni postupci pred lokalnim centrom za socijalnu skrb

50. Usporedo s gore navedenim parničnim postupkom vezanim uz, *inter alia*, skrbništvo i kontakte, lokalni centar za socijalnu skrb je djelovao na različite načine kako bi razriješio sukobe u obitelji.

1. Postupci vezani uz podnositeljev, o pravo na susrete i druženja

51. Dana 20. ožujka 2003. lokalni centar za socijalnu skrb je donio odluku kojom je privremeno odobrio pravo podnositelju na susrete i druženja sa sinom dok presuda u gore navedenom parničnom postupku ne postane pravomoćna te je izradio raspored kontakata. Konkretno, centar je odlučio da će se susreti i druženja između podnositelja i njegova sina odvijati svakog drugog petka u trajanju od jednog sata u prostorima centra u prisutnosti službene osobe u razdoblju od tri mjeseca. Odluka je izrijeком navodila da žalba protiv nje ne obustavlja njenu ovrhu. Dana 14. travnja 2003. Z.J. je podnijela žalbu na tu odluku.

52. Dana 15. travnja 2003. centar je obavijestio Z.J. da treba surađivati s njima i omogućiti kontakte između podnositelja i njegova sina. Upozorio ju je da se, ako to ne učini, njeno djelovanje može smatrati zanemarivanjem roditeljskih dužnosti koje zahtijeva donošenje strožih mjera za zaštitu djeteta.

53. Dana 27. lipnja 2003. podnositelj je centru podnio zahtjev za ovrhom njegove odluke od 20. ožujka 2003. godine.

54. Međutim, postupajući po žalbi Z.J. od 14. travnja 2003., dana 22. rujna 2003. godine nadležno je Ministarstvo, kao drugostupanjsko upravno tijelo, ukinulo je odluku centra od 20. ožujka 2003. i predmet vratilo na ponovno suđenje. U skladu s time, dana 3. prosinca 2003. centar je obustavio provedbu ovrhe koju je podnositelj pokrenuo 27. lipnja 2003. godine.

55. Dana 30. listopada 2003. podnositelj je centru podnio zahtjev za donošenje nove odluke o njegovim pravu na susrete i druženja s djetetom.

56. Dana 22. prosinca 2003. lokalni centar za socijalnu skrb donio je novu odluku kojom je ponovno privremeno odredio kontakte podnositelja s djetetom dok presuda u gore navedenom parničnom postupku ne postane pravomoćna, te je izradio novi raspored kontakata. Odluka je izrijeком

navodila da žalba protiv nje ne obustavlja njenu ovrhu. Dana 19. siječnja 2004. Z.J. je podnijela žalbu protiv odluke.

57. Dana 13. srpnja 2004. nadležno Ministarstvo odbilo je žalbu te potvrdilo odluku centra. Z.J. je tada Upravnom sudu podnijela tužbu protiv odluke Ministarstva koju je sud odbio 17. veljače 2005. godine.

58. U međuvremenu, dana 15. listopada 2004. podnositelj je podnio zahtjev za ovrhu odluke lokalnog centra za socijalnu skrb od 22. prosinca 2003. (vidi stavak 56. gore). Međutim, čini se kako lokalni centar za socijalnu skrb nije donio rješenje o ovrsi ili poduzeo druge mjere kako bi ovršio svoju odluku prije 29. lipnja 2005., odnosno datuma kada je presuda Općinskog suda u Zagrebu od 23. srpnja 2004. u gore navedenom parničnom postupku postala pravomoćna (vidi stavke 29.-30. gore) i time zamijenila odluku koji je podnositelj nastojao ovršiti.

2. Postupak vezan uz nadzor nad izvršavanjem roditeljske skrbi

59. Usporedo s gore opisanim upravnim postupkom (vidi stavke 51.-58.), lokalni centar za socijalnu skrb je proveo drugi upravni postupak. Konkretno, odlukom od 23. prosinca 2003. lokalni centar za socijalnu skrb je izrekao mjeru za zaštitu djece u obliku nadzora nad izvršavanjem roditeljske skrbi (vidi stavak 82. dolje) u razdoblju od jedne godine, imenovao službenicu za nadzor i izradio program nadzora.

60. Dana 2. veljače 2004. službenica za nadzor obavijestila je centar da Z.J. ignorira njezine pozive kojima nastoji zakazati prvi sastanak između podnositelja i njegova sina u sklopu ovrhe odluke centra od 22. prosinca 2003. (vidi stavak 56. gore) kojom mu je određen privremeni kontakt s djetetom. Istoga je dana centar usvojio mišljenje da bi mjeru nadzora trebalo obustaviti zbog neučinkovitosti te da je umjesto toga potrebno pokrenuti kaznenopravne mjere (vidi stavak 68. dolje).

61. Dana 1. ožujka 2004. službenica za nadzor podnijela je centru svoje izvješće u kojem je navela da se između podnositelja i njegova sina nisu odvijali nikakvi kontakti od usvajanja odluke centra od 22. prosinca 2003. (vidi stavak 56. gore). Istovremeno je predložila da se kontakti između podnositelja i njegova sina organiziraju u prostorima škole u prisutnosti pedagoga.

62. Odlukom od 9. ožujka 2004. centar je obustavio primjenu mjere za zaštitu djece u obliku nadzora nad izvršavanjem roditeljske skrbi koju je naredio svojom odlukom od 23. prosinca 2003. (vidi stavak 59. gore). Naveo je da je mjera neučinkovita s obzirom da Z.J. ne surađuje te da su potrebne druge strože mjere za zaštitu djece. Dana 17. ožujka 2004. Z.J. je podnijela žalbu na tu odluku.

63. Dana 17. veljače 2005. nadležno Ministarstvo je ukinulo odluke centra od 23. prosinca 2003. i 9. ožujka 2004. godine (vidi stavke 59. i 62. gore), te predmet vratilo na ponovno odlučivanje.

64. Nakon što je obavio razgovor s podnositeljem i Z.J. u ponovljenom postupku dana 19. travnja 2005., centar je odlukom od 13. svibnja 2005. ponovno odredio mjeru za zaštitu djece u obliku nadzora nad izvršavanjem roditeljske skrbi u razdoblju od jedne godine, imenovao službenicu za nadzor i izradio program nadzora. Z.J. je podnijela žalbu protiv te odluke.

65. Dana 3. lipnja, 4. srpnja i 31. srpnja 2005. godine službenica za nadzor obavijestila je centar da se kontakti između podnositelja i njegova sina nisu odvijali jer Z.J. nije surađivala.

66. Dana 29. prosinca 2005. nadležno Ministarstvo je odbilo žalbu Z.J., te potvrdilo odluku centra od 13. svibnja 2005. (vidi stavak 64. gore).

67. Mjera za zaštitu djece koju je centar odredio svojom odlukom od 13. svibnja 2005. istekla je 15. svibnja 2006. godine. Mjesečna izvješća koja je podnijela službenica za nadzor navode da se u tih godinu dana podnositelj nije susreo sa svojim sinom.

C. Ostali relevantni postupci

1. Kazneni postupak protiv Z.J.

68. Dana 5. veljače 2004. lokalni centar za socijalnu skrb pozvao je Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu da podnese kaznenu prijavu protiv Z.J. zbog odbijanja suradnje s centrom i službenicom za nadzor, ometanja mjera koje je naložio centar i zanemarivanja roditeljskih dužnosti u pogledu kontakata njezina sina s ocem.

69. Dana 24. ožujka 2004. Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu obavijestilo je centar za socijalnu skrb da u tom trenutku ne postoje osnove za progon Z.J. za kazneno djelo ometanja mjera za zaštitu djece definiranog u članku 215. Kaznenog zakona (vidi stavak 84. dolje) jer odluke čije je ovrhe Z.J. navodno ometala nisu postale pravomoćne.

70. Dana 14. travnja 2004. podnositelj je podnio kaznenu prijavu protiv Z.J. istom Državnom odvjetništvu u kojoj je Z.J. optužio za isto kazneno djelo.

71. Dana 29. rujna 2004. državno odvjetništvo je odbilo njegovu kaznenu prijavu. Pritom je navelo iste razloge iz dopisa centru za socijalnu skrb od 24. ožujka 2004. (vidi stavak 69. gore).

72. Dana 28. studenoga 2005. lokalni centar za socijalnu skrb je obavijestio državno odvjetništvo da su odluke čije je ovrhe Z.J. ometala postale pravomoćne, te je pozvao isto državno odvjetništvo da pokrene kazneni postupak protiv Z.J.

73. Dana 5. prosinca 2005. Općinsko državno odvjetništvo je podignulo optužnicu protiv Z.J. pred Općinskim sudom u Zagrebu zbog ometanja kontakata između podnositelja i njegova sina koje je naložio sud. Konkretno, bila je optužena za kazneno djelo ometanja mjera za

zaštitu djece propisanih u članku 215. Kaznenog zakona (vidi stavak 84. dolje).

74. Presudom od 24. lipnja 2008. Općinski sud je proglasio Z.J. krivom po optužnici i osudio je, no presudu je kasnije ukinuo Županijski sud u Zagrebu nakon njezine žalbe, te je predmet vraćen na ponovno suđenje.

75. U ponovljenom postupku presudom od 24. siječnja 2011. Općinski sud u Zagrebu je ponovno Z.J. proglasio krivom po optužnici, te je osudio na kaznu zatvora od pet mjeseci, no odredio joj je uvjetnu osudu sa zaštitnim nadzorom u razdoblju od tri godine pod uvjetom da u tom (uvjetnom) razdoblju ne počini daljnja kaznena djela. U svojoj je presudi sud, *inter alia*, istaknuo sljedeće:

„Ovaj je sud izrazito svjestan da sve odluke i presude, uključujući ovu, više ne mogu ispraviti štetu i zlo uzrokovano ponašanjem optužene, prvenstveno na štetu njezina djeteta koje je odraslo bez oca... Međutim, može barem naglasiti da je takvo ponašanje neprihvatljivo i kažnjivo... Pri određivanju kazne, sud je kao otegotne okolnosti u obzir uzeo činjenicu da je optužena niz godina namjerno, vjerolomno i prijeverom ometala ovrhu bilo koje sudske odluke ili odluke centra za socijalnu skrb te se na taj način ponašala arogantno i kao da je nedodirljiva, čime je omela zdrav i neometan razvoj njezina sina. Sud nije utvrdio nikakve posebne olakotne okolnosti.“

76. Presudom od 16. ožujka 2012. Županijski sud u Zagrebu odbio je žalbu Z.J. i potvrdio prvostupanjsku presudu.

2. Postupak za lišavanje roditeljskog prava podnositelja zahtjeva

77. Z.J. je 2002. godine pred Općinskim sudom u Zagrebu pokrenula izvanparnični postupak protiv podnositelja zahtjeva s ciljem lišavanja istoga roditeljskog prava u odnosu na sina.

78. Presudom od 2. studenoga 2004. sud je odbio zahtjev Z.J. Smatrao je da su njezine tvrdnje da je podnositelj napustio svog sina, grubo zanemario svoje roditeljske dužnosti te da nije (redovito) plaćao za njegovo uzdržavanje neosnovane. Pritom se oslanjao na izvješće lokalnog centra za socijalnu skrb koje je navodilo da je Z.J. bila ta koja je ometala kontakte podnositelja sa sinom.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO I PRAKSA

A. Ustav

79. Mjerodavne odredbe Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine Republike Hrvatske, br. 56/90 s naknadnim izmjenama i dopunama) glase kako slijedi:

Članak 35.

„Svakom se jamči štovanje i pravna zaštita njegova osobnog i obiteljskog života, (...).“

B. Obiteljsko zakonodavstvo

1. Obiteljski zakon iz 1998. godine

(a) Mjerodavne odredbe

80. Mjerodavne odredbe Obiteljskog zakona iz 1998. godine (Narodne novine br. 162/98. – dalje u tekstu: „Obiteljski zakon iz 1998.“) koji je bio na snazi u razdoblju između 1. srpnja 1999. godine i 21. srpnja 2003. godine glase kako slijedi:

Članak 99. stavak 1.

„Ako roditelji ne žive u obiteljskoj zajednici, centar za socijalnu skrb odlučit će s kojim će roditeljem dijete živjeti te odrediti način i vrijeme susreta i druženja djeteta s drugim roditeljem, ako ovim Zakonom nije određeno da te odluke donosi sud.“

OSMI DIO

POSTUPAK PRED SUDOM

ZAJEDNIČKE ODREDBE

Članak 267.

„(1) Odredbama ovog dijela Zakona određuju se pravila prema kojima sudovi postupaju kad u posebnim parničnim postupcima, izvanparničnim postupcima i posebnim postupcima ovrhe i osiguranja, odlučuju u bračnim, obiteljskim i drugim stvarima koje se uređuju ovim Zakonom.

(2) Postupci iz stavka 1. ovoga članka su hitni.“

Članak 269.

„(1) Radnje u posebnim parničnim, izvanparničnim postupcima i radnje u postupcima ovrhe i osiguranja u bračnim, obiteljskim i drugim stvarima koje se uređuju ovim Zakonom, poduzimaju se hitno.

(2) U postupcima iz stavka 1. ovoga članka, prvo ročište mora se održati u roku od petnaest dana od dana kad je tužba ili prijedlog primljen u sudu.“

Članak 270.

„U žalbi protiv odluke donesene u prvostupanjskom postupku u predmetima iz članka 267. ovoga Zakona, sud drugog stupnja dužan je donijeti odluku u roku od trideset dana od dana primitka žalbe.“

VII. PRIJELAZNE I ZAKLJUČNE ODREDBE

Članak 364.

(1) Ako je prije dana početka primjene ovoga Zakona donesena prvostupanjska odluka suda, centra za socijalnu skrb i drugog tijela tijekom daljnjeg postupka primjenjuje se Zakon o braku i porodičnim odnosima ("Narodne novine", br. 11/78., 45/89. i 59/90.).

(2) Ako poslije dana početka primjene ovoga Zakona bude poništena ili ukinuta prvostupanjska odluka iz stavka 1. ovoga članka, tijekom daljnjeg postupka primjenjuju se odredbe ovoga Zakona.

(b) Mjerodavna sudska praksa

81. Prema sudskoj praksi hrvatskih sudova koja je razvijena primjenom Obiteljskog zakona iz 1998. godine (vidi, primjerice, odluku Županijskog suda u Koprivnici br. Gž 1005/1999 od 16. prosinca 1999. godine), sudovi nisu imali pravo određivati privremene mjere i na taj način regulirati pitanje skrbništva i prava na susrete i druženja prije donošenja konačne odluke o tim pitanjima. To je zbog toga što je odlučivanje o privremenom skrbništvu i kontaktima bilo u isključivoj nadležnosti centara za socijalnu skrb kao upravnih tijela na temelju članka 99. stavka 1. Obiteljskog zakona iz 1998. godine (vidi prethodni stavak).

2. Obiteljski zakon iz 2003. godine

82. Mjerodavne odredbe Obiteljskog zakona iz 2003. godine (Narodne novine br. 163/03. s naknadnim izmjenama i dopunama – dalje u tekstu: „Obiteljski zakon iz 2003.“) koji je bio na snazi u razdoblju od 22. srpnja 2003. godine do 1. rujna 2014. godine glase kako slijedi:

3. Mjere za zaštitu prava i dobrobiti djeteta

Članak 109.

„(1) Centar za socijalnu skrb odredit će nadzor nad izvršavanjem roditeljske skrbi kad su pogreške i propusti u skrbi o djetetu viševrsni ili učestali ili kad je roditeljima potrebna posebna pomoć u odgoju djeteta.

(2) (...)

(3) Program nadzora može sadržavati upućivanje djeteta u dom za djecu u poludnevni ili dnevni smještaj, upućivanje roditelja i djeteta u zdravstvene i druge ustanove radi liječenja i druge stručne pomoći.

(4) Nadzor se određuje u najkraćem trajanju od šest mjeseci. (...)

VII. PRIJELAZNE I ZAKLJUČNE ODREDBE

Članak 362.

(1) Ako je prije dana početka primjene ovoga Zakona donesena prvostupanjska odluka suda, centra za socijalnu skrb i drugog tijela tijekom daljnjeg postupka primjenjuju se Obiteljski zakon (»Narodne novine«, br. 162/98.).

(2) Ako poslije dana početka primjene ovoga Zakona bude poništena ili ukinuta prvostupanjska odluka iz stavka 1. ovoga članka, tijekom daljnjeg postupka primjenjuju se odredbe ovoga Zakona.

83. Tekst članaka 263., 265. i 266. Obiteljskog zakona iz 2003. godine istovjetan je tekstu članaka 267., 269. i 270. Obiteljskog zakona iz 1998. Godine (vidi stavak 80. gore).

C. Kazneni zakon

84. Mjerodavne odredbe Kaznenog zakona (Narodne novine br. 110/97. s naknadnim izmjenama i dopunama) koji je bio na snazi u razdoblju od 1. siječnja 1998. godine do 31. prosinca 2012. godine glase kako slijedi:

GLAVA ŠESNAESTA (XVI.)

KAZNENA DJELA PROTIV BRAKA, OBITELJI I MLADEŽI

Sprječavanje i neizvršenje mjera za zaštitu djeteta i maloljetne osobe

Članak 215.

„Tko spriječi izvršenje odgojnih ili drugih mjera određenih od suda, centra za socijalnu skrb ili [drugih] državnih tijela ili pravodobno ne ispunjava zakonske obveze [za] zaštitu djeteta ili maloljetne osobe, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.“

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 8. KONVENCIJE

85. Podnositelj je prigovorio da su domaća tijela prekršila su pozitivnu obvezu poštovanja njegova obiteljskog života stoga što nisu osigurale redovite susrete i druženja njega i njegova sina koji su bili nužni za održavanje obiteljskih veza između njih. Konkretno, podnositelj je prigovorio da je svog sina vidio samo tri puta od trenutka kada je bio star samo dva mjeseca do trenutka kada je navršio osamnaest godina. Pozvao se na članak 8. Konvencije koji glasi kako slijedi:

„1. Svatko ima pravo na poštovanje svoga privatnog i obiteljskog života, (...)

2. Javna se vlast neće miješati u ostvarivanje tog prava, osim u skladu sa zakonom i ako je u demokratskom društvu nužno radi interesa državne sigurnosti, javnog reda i mira, ili gospodarske dobrobiti zemlje, te radi sprječavanja nereda ili zločina, radi zaštite zdravlja ili morala kao i radi zaštite prava i sloboda drugih.“

86. Vlada je osporila tu tvrdnju.

A. Dopuštenost

87. Sud primjećuje da zahtjev nije očigledno neosnovan u smislu članka 35. stavka 3. točke (a) Konvencije. Dalje primjećuje da nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga ga mora proglasiti dopuštenim.

B. Osnovanost

1. Uvodne primjedbe

88. Sud ponavlja da je uzajamno uživanje roditelja i djeteta u međusobnom društvu temeljni element „obiteljskog života“ u smislu članka 8. Konvencije (vidi, među ostalim izvorima, *Olsson protiv Švedske (br. 1)*, 24. ožujka 1988., stavak 59., Serija A br. 130, i *Gluhaković protiv Hrvatske*, br. 21188/09, stavak 54., 12. travnja 2011.).

89. Iako je primarni cilj članka 8. zaštititi pojedinca od proizvoljnog djelovanja tijela javne vlasti, uz to postoje i pozitivne obveze svojstvene učinkovitom „poštivanju“ obiteljskog života (vidi, među ostalim izvorima, *Marckx protiv Belgije*, 13. lipnja 1979., stavak 31., Serija A br. 31, i *Gluhaković*, citirano gore, stavak 55.). One uključuju obvezu nacionalnih tijela da poduzmu mjere s ciljem ponovnog povezivanja roditelja s njihovom djecom, te da olakšaju takvo povezivanje. To se također odnosi na slučajeve u kojima nastanu sporovi između roditelja i/ili drugih članova obitelji djece vezani uz kontakte i skrbništvo nad djecom (*vidi Gluhaković*, citirano gore, stavak 56.).

90. Sud primjećuje da je u ovom predmetu, zbog odgoda u postupku za povjeravanje djeteta na čuvanje i odgoj i određivanje susreta i druženja (vidi stavke 9.-30. gore), te naknadnog neprovođenja ovrhe presude kojom je podnositelju utvrđeno pravo na susrete i druženja (vidi stavke 31.-49. gore), podnositelj svog sina vidio samo tri puta tijekom cijelog njegovog djetinjstva.

91. Sud smatra da tako dugo razdoblje tijekom kojega podnositelj nije mogao održavati kontakt sa svojim sinom *a priori* predstavlja kršenje pozitivnih obveza države na temelju članka 8. Konvencije, te se može opravdati samo u iznimnim okolnostima. Činjenice ovog predmeta stoga zahtijevaju globalnu ocjenu u svjetlu mjerodavnih načela koja proizlaze iz sudske prakse Suda (vidi stavke 92.-96. dolje). Sud stoga smatra da nije potrebno detaljno reproducirati tvrdnje stranaka.

2. Mjerodavna načela

92. S obzirom da učinkovito poštovanje obiteljskog života zahtijeva da se o budućim odnosima između roditelja i djeteta odlučuje isključivo s obzirom na sve relevantne okolnosti, a ne samo s obzirom na prolazak vremena (*vidi Diamante i Pelliccioni protiv San Marina*, br. 32250/08, stavak 177., 27. rujna 2011.), neučinkovito, a posebice zakašnjelo vođenje postupka za povjeravanje djeteta na čuvanje i odgoj, te određivanje susreta i druženja može dovesti do povrede pozitivne obveze na temelju članka 8. Konvencije (*vidi Eberhard i M. protiv Slovenije*, br. 8673/05 i 9733/05, stavak 127., 1. prosinca 2009., i *S.I. protiv Slovenije*, br. 45082/05, stavak 69., 13. listopada 2011.) jer postupovno kašnjenje može voditi do

de facto odlučivanja o predmetnom pitanju (vidi *H. protiv Ujedinjene Kraljevine*, 8. srpnja 1987., stavak 89., Serija A br. 120). Stoga u predmetima vezanima za odnos osobe s njegovim ili njezinim djetetom postoji obveza primjene iznimne revnosti s obzirom na opasnost da s prolaskom vremena može doći do *de facto* odlučivanja o tome. Ta obveza, koja je odlučujuća pri procjeni je li predmet ispitan u razumnom roku u skladu s člankom 6. stavkom 1. Konvencije, također čini dio postupovnih zahtjeva iz članka 8. (vidi, primjerice *Süß protiv Njemačke*, br. 40324/98, stavak 100., 10. studenoga 2005., i *Strömblad protiv Švedske*, br. 3684/07, stavak 80., 5. travnja 2012.).

93. U predmetima vezanima uz ovrhu odluka u području obiteljskog prava, Sud je iznova smatrao da je odlučujuća stavka za bilo koju procjenu ponašanja tijela državne vlasti pitanje jesu li one poduzele sve potrebne korake kako bi olakšale izvršenje koje je razumno tražiti u posebnim okolnostima svakog pojedinog predmeta. Primjerenost mjere treba prosuđivati na temelju brzine njezine provedbe s obzirom da tijek vremena može uzrokovati nepopravljive posljedice za odnose između djeteta i roditelja koji s djetetom ne živi (vidi, primjerice, *Fernández Cabanillas protiv Španjolske* (odluka), br. 22731/11, stavak 48.).

94. Međutim, obveza tijela državne vlasti da provedu mjere čiji je cilj olakšati kontakt roditelja koji nema skrbništvo s djecom nakon razvoda nije apsolutna. Radi se o obvezi sredstva, a ne o obvezi rezultata. Postoji mogućnost da se uspostava kontakta neće moći dogoditi odmah i da će zahtijevati mjere pripreme ili uspostavljanja kontakta u fazama. Važan je faktor uvijek i suradnja te razumijevanje svih uključenih strana. Međutim, manjak suradnje između rastavljenih roditelja nije okolnost koja sama po sebi može osloboditi vlasti od ispunjavanja njihovih pozitivnih obveza na temelju članka 8. To vlastima nameće obvezu da provedu mjere za pomirenje sukobljenih interesa stranaka, prvenstveno imajući na umu najbolje interese djeteta (vidi *Fernández Cabanillas*, citirano gore, stavci 47. i 50.).

95. Iako tijela državne vlasti moraju učiniti sve kako bi olakšale takvu suradnju, svaka obveza primjene prisile u tom području mora biti ograničena s obzirom da interesi, kao i prava i obveze svih uključenih strana moraju biti uzeti u obzir, a posebice najbolji interes djeteta i njegova ili njezina prava na temelju članka 8. Konvencije (vidi *Gluhaković*, citirano gore, stavak 57., i *Fernández Cabanillas*, citirano gore, stavak 47.). Iako mjere prisile protiv djece nisu poželjne u ovom osjetljivom području, upotreba sankcija u slučaju protupravnog ponašanja roditelja s kojim dijete živi ne može se isključiti (vidi, primjerice *Eberhard i M.*, citirano gore, stavak 130.).

96. Stoga se u ovom predmetu zadatak Suda sastoji od ispitivanja jesu li navodne odgode u postupku za skrbništvo, te susrete i druženja dovele do *de facto* odlučivanja, te jesu li domaće vlasti poduzele sve potrebne korake

koje se od njih mogu razumno tražiti u tim okolnostima, a kako bi ovršile pravo podnositelja na susrete i druženja s njegovim sinom (vidi, primjerice *Z. protiv Slovenije*, br. 43155/05, stavci 149. i 157., 30. studenoga 2010.).

3. Primjena navedenih načela na ovaj predmet

97. Razdoblje koje treba uzeti u obzir započelo je 6. studenoga 1997. godine, dan nakon što je Konvencija stupila na snagu u odnosu na Hrvatsku. To razdoblje završilo je 9. listopada 2011. godine, kada je podnositelj sin navršio osamnaest godina te postao odrasla osoba (vidi stavak 49. gore). Stoga, ono je trajalo trinaest godina i jedanaest mjeseci pri čemu je postupak za skrbništvo i kontakte trajao sedam godina i osam mjeseci na dvije razine nadležnosti (vidi stavke 9.-30. gore), a nastavni ovršni postupak još šest godina i tri mjeseca (vidi stavke 31.-49. gore).

98. Prema mišljenju Suda, argumenti koje je iznijela Vlada ne mogu objasniti takvu veliko kašnjenje. To je posebice tako s obzirom na činjenicu da je, nakon što je podnositelj podnio zahtjev za zaštitu njegova prava na suđenje u razumnom roku, Vrhovni sud Republike Hrvatske utvrdio da je navedeni ovršni postupak sam po sebi trajao nerazumno dugo (vidi stavak 47. gore). Konkretno, tvrdnja Vlade da je ovaj predmet sličan predmetu *Mihailova protiv Bugarske* (br. 35978/02, 12. siječnja 2006.) u kojem je Sud utvrdio da nije došlo do povrede članka 8. Konvencije nije održiva jer su u tom predmetu sporna kašnjenja trajala otprilike dvije godine i šest mjeseci.

99. Sud je posebice iznenadila činjenica da prije 20. ožujka 2003. godine lokalni centar za socijalnu skrb nije smatrao nužnim privremeno urediti pitanje susreta i druženja podnositelja sa sinom (vidi stavak 51. gore) iako je do tog trenutka parnični postupak koji je trebao razriješiti to pitanje bio u tijeku već gotovo sedam godina (od 19. veljače 1996. godine, vidi stavak 9. gore) te je podnositelj svog sina vidio samo tri puta (vidi stavke 8. i 18. gore). S tim u vezi Sud primjećuje da će se vjerojatnost ponovnog obiteljskog sjedinjenja postupno smanjivati i u konačnici prestati postojati ako biološkom ocu i djetetu nije dopušteno da se uopće vide ili se vide toliko rijetko da se prirodno zbližavanje između njih vjerojatno neće dogoditi (vidi, *mutatis mutandis*, *Görgülü protiv Njemačke*, br. 74969/01, stavak 46., 26. veljače 2004.).

100. Sud smatra da je samo ta činjenica dovoljna za zaključak kako u ovom predmetu domaće vlasti nisu poduzele potrebne korake koji su se od njih mogli razumno očekivati u svrhu olakšavanja ponovnog susreta između podnositelja i njegova sina. To je dovelo do *de facto* odlučivanja o tom pitanju stoga što je podnositelj svog sina vidio samo tri puta prije nego što je navršio osamnaest godina.

101. Prema tome, došlo je do povrede članka 8. Konvencije.

II. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

102. Članak 41. Konvencije navodi:

„Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci.“

A. Naknada štete

103. Podnositelj zahtjeva potraživao je 30.000,00 eura (EUR) na ime naknade nematerijalne štete.

104. Vlada je osporila taj zahtjev.

105. Sud smatra da je podnositelj sigurno pretrpio nematerijalnu štetu. Presuđujući na pravičnoj osnovi, Sud podnositelju zahtjeva dodjeljuje 25.000,00 eura (EUR) na ime naknade nematerijalne štete, uz sve poreze koji bi mu mogli biti obračunati na navedeni iznos.

B. Troškovi i izdaci

106. Podnositelj zahtjeva također je potraživao 29.125,00 kuna (HRK) za troškove i izdatke nastale pred Sudom.

107. Vlada je osporila taj zahtjev.

108. Prema sudskoj praksi Suda, podnositelj zahtjeva ima pravo na naknadu troškova i izdataka samo u mjeri u kojoj je dokazano da su oni stvarno nastali i bili potrebni te da je iznos novca razuman. Sud u ovom predmetu, uzevši u obzir predmete u njegovu posjedu i prethodne kriterije, smatra razumnim dodijeliti iznos od 1.500,00 eura (EUR) za postupak pred Sudom, uz sve poreze koji bi podnositelju mogli biti obračunati.

C. Zatezna kamata

109. Sud smatra primjerenim da se zatezna kamata temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *Utvrđuje* da je zahtjev dopušten;
2. *Presuđuje* da je došlo do povrede članka 8. Konvencije;
3. *Presuđuje*

(a) da tužena država treba isplatiti podnositelja zahtjeva, u roku od tri mjeseca od datuma kada presuda postane konačna u skladu s člankom 44. stavkom 2. Konvencije, sljedeće iznose koje je potrebno preračunati u hrvatske kune po tečajnoj stopi važećoj na dan namirenja:

(i) 25.000,00 eura (EUR) (dvadeset pet tisuća eura) na ime nematerijalne štete uz sve poreze koji bi mogli biti obračunati;

(ii) 1.500,00 eura (EUR) (jednu tisuću pet stotina eura), na ime naknade troškova i izdataka, uz sve poreze koji bi mogli biti obračunati podnositelju zahtjeva;

(b) da se od protoka prethodno navedena tri mjeseca do namirenja plaća obična kamata koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda;

4. *Odbija* preostali dio zahtjeva podnositelja za pravičnom naknadom.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 2. travnja 2015. na temelju pravila 77. stavaka 2. i 3. Poslovnika Suda.

André Wampach
Zamjenik tajnika

Elisabeth Steiner
Predsjednica

© 2015 Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava

Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava provjerio je točnost prijevoda, te proveo lekturu i pravnu redakciju istoga.

